

Full de ruta 2023-2027 Consell Comarcal de l'Alt Urgell

El primer Consell comarcal es va crear a l'any 1985, fruit de la Llei de muntanya recentment aprovada pel Parlament de Catalunya, s'anomenava Consell de muntanya de l'Alt Urgell, va ser l'inici de convertir la Institució en un òrgan molt polític-partidista i poc de cooperació municipal franca, que es el que hi havia existit abans dels Consells. Col·laboració franca sense partidismes entre els diferents ajuntaments a través d'una comissió coordinadora. Un exemple 10 ajuntaments compartien el mateix arquitecte municipal i per tant els mateixos criteris urbanístics. (Inici anys 80).

Aquest primer Consell es denominava Consell comarcal de muntanya. Va ser controlat des de la primera votació per CIU.

Any 1988, amb la nova Llei d'Organització Territorial de Catalunya, es creen els Consells comarcals a tot el territori català. Segueix la tònica de control polític, amb la perversió que els consellers són escollits en funció del nombre de regidors i no del nombre de vots. Governa CIU amb majoria absolutíssima també, durant moltes dècades.

Any 2023, es dona una situació excepcional, després de 38 anys pot haver-hi un Govern al Consell sense la presència de CIU.

38 anys són molts anys i aquest fet per si mateix convida a la reflexió d'una necessitat d'obrir finestres i provar altres maneres de fer.

La comarca de l'Alt Urgell en els anys 80- 1985. Segons IDESCAT, estava situada a la mitja de les 39 comarques de Catalunya en quan a renda pe càpita. Avui 38 anys després, la nostra comarca es troba entre les tres últimes de Catalunya. Alguna responsabilitat hi deu tenir la gestió, l'enfocament i el model que ha defensat i gestionat CIU des del Consell.

Exposem tot seguit una proposta per intentar revertir aquesta situació, partint de l'objectiu de la transparència en la gestió i la voluntat de promoure i impulsar la dignificació del nostre sector primari, vital per una comarca de muntanya, la complementarietat del sector secundari i un terciari de serveis adequat a les necessitats del territori.

ÍNDEX

- 1.- Organització
- 2.- Propostes en l'àmbit de la promoció econòmica i desenvolupament
- 3.- Propostes en cooperació territorial i Habitatge
- 4.- Propostes a favor de la sostenibilitat i el medi.
- 5.- Propostes per una millor atenció a les persones

1.- Organització

L'actual estructura de quatre grans comissions agrupant les temàtiques segons afinitats i objectius ens sembla correcta.

Comissió 1.- Promoció econòmica i desenvolupament

Impuls als sectors productius (primari, secundari i terciari) ocupació, comerç, cultura i turisme.

Comissió 2.- Atenció a les persones

Acció social, joventut, infància, immigració, igualtat i ensenyament.

Comissió 3.- Medi ambient i sostenibilitat

Política forestal, transició energètica, residus, aigua, refugi d'animals. Ponència ambiental.

Comissió 4- Cooperació territorial

Infraestructures, camins, habitatge, serveis tècnics.

Organització política :

President i 4 vicepresidents . Un per cada comissió

La junta de govern local amb representació de tots els grups polítics.

I el Ple com a òrgan principal de debat i aprovació dels grans projectes.

2.- Propostes per un nou impuls a l'activitat econòmica.

2.1 Sector primari: agricultura, ramaderia i forests.

Diagnosi:

A finals del segle XIX, la comarca de l'Alt Urgell era eminentment agrícola: cereals, lleguminoses, oliveres i raïm conreu de patates i hortalissa, i oví i cabrum.

La epidèmia va canviar els torns i a la segona meitat del segle XX es va imposar el boví de llet i els conreus herbacis.

Fa 40 anys el sector primari a l'Alt Urgell estava encapçalat per una sòlida producció lletera. El paper de les cooperatives va ser fonamental per dur a terme la modernització del sector i l'adaptació als canvis. Es van passar del conreu individual de cada explotació agrícola al conreu cooperatiu.

S'ha consolidat un sistema que ha permès descarregar a cada una de les empreses de mà d'obra, maquinària i a la vegada millorar la qualitat del producte obtingut. Queda pendent l'adaptació de la transformació i comercialització de la llet als nous reptes de mercat.

La política agrària comunitària (PAC) ha marcat en bona manera l'evolució de les explotacions, i és en bona mesura responsable de la disminució de producció lletera, la ramaderia de oví i cabrum i de l'augment de la vaca de carn.

Actualment la producció lletera a l'Alt Urgell Cerdanya representa un 12.3% de la producció de Catalunya amb un 20,7 % de les explotacions

La comercialització de carn que permeti una augment del valor afegit es troba en fase incipient. En aquest aspecte una política decidida des del Consell Comarcal podria ajudar a fer el salt qualitatiu.

El sector apícola, arrasat primer pel paràsit *Varroa*, és insignificant i només present durant la transhumància estival amb abellars no controlats ni sanitàriament ni genèticament fets que perjudiquen als pocs abellars autòctons encara presents

La comarca disposa de patrimoni forestal de titularitat pública i privada amb plans d'ordenació que regulen l'explotació de la fusta i la llenya.

Hi ha oportunitats d'ocupació pel que fa als aprofitaments no fustaners: bolets, estella, herbes medicinals, aprofitaments turístic, etc., sempre que es faci una regulació d'us dels diferents recursos i de les diferents activitats.

La producció primària depèn de les decisions que es prenen a nivell europeu en matèria de política agrària, i que amb el temps l'han convertida en econòmicament dependent dels ajuts de la mateixa PAC. Ajuts que serveixen per justificar una enorme quantitat de tràmits burocràtics, amb la consegüent càrrega pel pagès i pèrdua de capacitat de

reacció i adaptació davant dels canvis. A la vegada han augmentat els controls tècnics sobre les produccions (controls de moviments de bestiar, aportacions de nitrogen, aportacions de fitosanitaris etc.) que han proporcionat molta informació essencial per a la millora agrícola i ramadera, però ha faltat voluntat política de posar-la al servei del ramader.

D'altra banda la política d'ajuts determina els tipus de conreus i de ramaderia a implantar en cada moment, la qual cosa no sempre és correspon amb allò que fora millor seguint criteris científics.

Pel que fa a les polítiques d'incorporació de joves, hem de recordar que va venir precedida d'una duríssima etapa on el que es va premiar va ser l'abandonament de l'activitat agrària i la limitació a la producció. No es va preveure que la recuperació de l'activitat agrícola o ramadera és lenta i dificultosa en zones de muntanya com a l'Alt Urgell i no suporta aquestes batzacades.

Tot plegat ha conduït a la disminució del PIB de l'agricultura i també de la població agrària fins a límits que dificulten la capacitat d'estructuració, autoorganització i regeneració del sector a la nostra comarca. Fent referència al sector lleter, en les conclusions de la taula sectorial de 2022, Jordi Maynegre preveu una davallada del sector degut a que s'està produint per sobre del llindar de rendibilitat i a que no es pot competir amb les polítiques comercials i de les grans superfícies.

Paral·lelament, l'activitat agrícola i ramadera ha perdut interès per a la societat, ja que les necessitats d'aliments estan cobertes i no importa d'on venen les pomes o els viatges que fa la llet abans d'arribar a taula. És més, la professió està totalment desprestigiada ja que es vista com un lloc de treball dur i mal pagat si es pensa amb els jornalers i com a xucladors de subvencions, si es pensa amb els empresaris.

Es pot constatar que la població, (gent jove que deixa la ciutat i viu del camp i al camp suportant condicions de vida molt inferiors a les del seu lloc de procedència), que fa 30 anys va arribar a les nostres contrades no té un equivalent actualment, i que si bé hi ha joves que valoren les condicions de vida d'un lloc de muntanya, a l'hora reclamen un nivell de vida assimilable al que aconseguirien amb altres oficis. Moltes vegades això passa per activitats agrària a temps parcial.

L'activitat agrària genera la necessitat de treballadors, operaris de diferents especialitats (ferrers, mecànics, tractoristes, informàtics, electricistes, munyidors, personal per moto-serres, i maquinaria al bosc, etc.). Detectem actualment una manca d'aquest tipus de professionals.

En conclusió la manca de relleu generacional i el desprestigi de la professió són dos dels principals obstacles a superar per garantir la continuïtat del sector. Podem afegir-hi el pes de les importacions d'aliments i les dificultats del propi sector per organitzar-se.

Amb aquesta diagnosi tenim una base sòlida de la realitat per tal d'impulsar des del Consell comarcal o demanar que el Departament d'agricultura porti a la pràctica polítiques actives per capgirar aquesta situació.

Eixos d'actuació:

- 1.- Estudi del grau de dependència energètica i alimentària de la comarca.
- 2.- Prospecció de les oportunitats d'ocupació que ofereix el sector primari
- 3.- Incorporació de la joventut i noves famílies al món rural i recuperació de població al sector primari.
- 4.- Pla de divulgació i educació per millorar la percepció que el consumidor té del sector primari i per fomentar el respecte del públic en general envers les persones del sector, posant en valor la importància per a la societat del seu treball.
- 5.- Creació de parcs agraris de muntanya: espais que permetin oferir projectes per a joves, on concentrar habitatges, empreses agràries, (conreus, ramaderia, sector forestal) i de transformació alimentària.

Pla comarcal: empoderament dels joves i Implicació en el sector primari:

- a. Programes Educatius: desenvolupar programes educatius especialitzats centrats en l'agricultura i la gestió ramadera per a joves d'acord amb les necessitats que el sector presenta.
- b. Fomentar la innovació i l'ús de les tecnologies modernes en les pràctiques agrícoles i ramaderes. Fomentar el desenvolupament de startups agrotecnològiques per millorar la productivitat, el màrqueting i la distribució.
- c. Xarxes de cooperatives: facilitar l'establiment de cooperatives o col·lectius agrícoles dirigits per joves per promoure la col·laboració, l'intercanvi de coneixements i els esforços de màrqueting conjunts.

Pla comarcal: conreus

- 1.- De tots es conegut que el canvi climàtic ens afectarà. Cal adaptar-se i per això proposem contactar amb universitats i centres d'investigació per conèixer com ens ha d'afectar el canvi a la nostra comarca
- 2.- Cal establir convenis de col·laboració amb centres d'investigació i universitats per determinar quins són els conreus que en un futur ens convenen. Fer assajos i proves

pilot a la comarca amb diferents conreus per comprovar els que millor s'adapten a les noves condicions de calor i sequera a la vegada que siguin sostenibles

3.- Potenciar l'ús sostenible dels regs: cal refer conduccions i modernitzar el sistema de reg actual per evitar el malbaratament d'aigua degut a les males condicions dels regs actuals i al sistema de reg.

4.- Potenciar la creació dels "drets de reserva de terra" per a joves agricultors

Pla comarcal: ramaderia

1.- Potenciar l'accés a la terra per a joves ramaders, ajudar a que no siguin quatre els que s'ho emportin tot.

2.- Potenciar la ramaderia extensiva com a eina de gestió forestal.

3.- Impulsar la regulació de l'ús racional de pastures, fomentant les espècies necessàries i les accions per mantenir el paisatge en mosaic propi dels llocs de pastura

4.- Impulsar el control de densitat i de la salut de la fauna salvatge que faci compatible l'activitat agrícola i ramadera.

5.- Potenciar ramaderia de petits animals (conills, aus)

6.- Impulsar projectes TEST amb els ajuntaments que ho proposin per incorporar ramaders joves.

7.- Impulsar projectes leader que incloguin al sector primari.

8.- Impulsar la comercialització de productes en cicle curt i amb valor afegit

Pla comarcal: indústries agroalimentàries

Treballar per l'adaptació de la legislació agroalimentària a l'escala artesana, per tal de no impossibilitar la comercialització dels petits obradors.

Impulsar la regulació de l'aprofitament de productes del bosc (bolets, pinyes, plantes) i la seva transformació i comercialització.

Impulsar la relació amb centres d'investigació i universitats per aconseguir ésser pioners en transformació de productes de muntanya.

Impulsar la creació d'un Centre d'investigació i innovació del sector de la llet i d'altres productes primaris de muntanya, ampliant l'incipient centre de la llet de l'escola agrària.

Facilitar la divulgació i la transformació de productes produïts al territori, llet, carn, conill, pollastre, mels etc..., etc.

Ja hi ha en marxa la possibilitat que hauríem de saber concretar de l'obrador compartit a Organyà, unes 70 petites empreses se'n podrien beneficiar. Aquesta política de suport als artesans i petits emprenedors cal potenciar-la. Productes tan diversos com (ceba, bitxo, aliments elaborats, herbes...).

Estudiar seriosament amb el sector afectat la possibilitat de convertir a públic l'únic escorxador que resta a la comarca davant la possibilitat del seu tancament per jubilació de la propietat.

2.2. Sector secundari

Empoderament de la Joventut i Atracció d'Empreses

La Iniciativa de Desenvolupament Econòmic del Territori de Muntanya té com a objectiu aprofitar els punts forts singulars de la nostra regió per atraure noves empreses i promoure el creixement econòmic. Com a polítics d'esquerreres, creguem fermament en la creació d'oportunitats per a tothom, especialment per a la nostra joventut.

Ens hem d'enfocar en la promoció d'oportunitats de treball a distància, el foment de la innovació i l'assegurament de finançament públic per capacitar els joves perquè participin activament en els sectors emergents.

1. Millora de la infraestructura digital

2. Promoció d'oportunitats de treball a distància

a. Col·laborar amb empreses locals, institucions educatives i organitzacions comunitàries per organitzar seminaris, tallers i programes de formació sobre habilitats de treball a distància i emprenedoria.

b. Establir un lloc web i una plataforma en línia dedicats per mostrar els avantatges de la nostra regió, destacant els avantatges de treballar a distància des d'un entorn de muntanya bonic i tranquil.

3. Creació d'un centre d'innovació:

a. Desenvolupar espai físic dins del territori de muntanya que serveixin de centre d'innovació, proporcionant a emprenedors i startups les infraestructures, els recursos i la mentoria necessaris.

b. Col·laborar amb universitats, instituts de recerca i experts del sector per oferir programes d'incubació d'empreses, accés a subvencions de recerca i desenvolupament i oportunitats de creació de xarxes.

3.- Recolzar des del Consell la posada en funcionament del polígon industrial a Organyà i un nou polígon industrial a la Seu d'Urgell.

4.- Recolzar totes les iniciatives que sorgeixin del territori, per a la creació de llocs de treball, quan més valor afegit aportin millor.

Sector terciari

Els valors que defensem en totes les actuacions en aquest àmbit ha són la sostenibilitat i l'arrelament al territori.

Donar prioritat des del Consell als productes KM.0-

Convertir l'Alt Urgell en Pol de convencions i trobades.

Coordinació dels centres que actualment ja estan operant en turisme, refugis, empreses etc.

Impulsar la relació entre els municipis i la coordinació dels centres i empreses per crear sinèrgies i plans mancomunats de desenvolupament turístic respectuosos amb el medi , concebuts per fixar població al territori.

Impulsar la relació i la organització de les empreses turístiques existents per tal de crear una oferta integrada de comarca que pugui ser publicitada de forma conjunta.

Impulsar una marca que aculli tots els productes Km 0, tant turístics com alimentaris i artesans.

3.- Propostes en cooperació territorial i Habitatge

En aquest àmbit hauríem de fixar-nos en dos grans objectius:

1.- Suport tècnic als ajuntament petits.

2.- Habitatge

3.- Transparència en les decisions d'adjudicar ajust per arranament de camins als petits municipis.

1.- Pe que fa al suport tècnic als ajuntament petits, normalment de menys de 500 habitants, vol dir, SAT, secretari assistit, arquitecte municipal. Cal que els ajuntament petits i amb molt pocs recursos rebin l'ajuda de Consell, en tot el referent a poder complir amb les seves obligacions de prestar els serveis bàsics amb totes les garanties legals.

2.- Habitatge, el Consell exerceix per delegació de la Generalitat la competència de validar les cèdules d'habitabilitat. Cal ser rigorosos per assegurar que tots els habitatges, rehabilitació, obra nova, així com els que han de renovar cèdula, compleixin el mínim que la llei exigeix per poder ser considerat com a tal. Assegurem així uns habitatges dignes per a totes les persones.

Els habitatges que es troben en pitjors condicions són els que es lloguen a les famílies més vulnerables. Hem de vetllar perquè aquests també tinguin els mínims d'habitabilitat que la llei exigeix. El mecanisme de la cèdula és un instrument de control.

Impulsar, ajudar a que els ajuntaments promoguin directament o d'acord amb l'INCASOL, habitatge de lloguer públic per aturar l'augment de preus en les zones més properes a Andorra.

4.- Propostes a favor de la sostenibilitat i el medi.

El Consell comarcal en aquest àmbit té competències i possibilitats de duu a terme un Pla d'accions per millorar el medi.

1.- La depuració de les aigües, essencial per una societat moderna i que vol ser sostenible.

A)- L'actual estació depuradora de Montferrer té més de 30 anys. Ja quan es va concebre el seu inici, es va fer tenint més en compte el pressupost que no l'eficàcia de la seva funció. 30 anys després l'eficàcia de la seva funció es veu molt reduïda, per tant l'objectiu de tornar al riu Segre l'aigua neta un cop tractada, només es compleix en part. Un objectiu d'aquesta legislatura hauria de ser construir una nova depuradora en el lloc d'aquesta. O bé una profunda remodelació de l'existent.

B)- Promoure depuradores en els municipis més grans Organyà, oliana, Nargó....

C)- Realitzar un Pla per la instal·lació de petites depuradores pels nuclis de població petits i dispersos, especialment els de cotes elevades a la muntanya.

2.- Transició energètica.

A través dels plans PLATER de l'ICAE, i altres, el Consell ha de ser una institució proactiva en promoure la instal·lació de fons d'energia alternatives i vinculades als recursos naturals del territori.

De manera principal la Biomassa i la Fotovoltaica, i on es consideri compatible amb el paisatge, també la eòlica.

Impulsar les comunitats energètiques per als veïns dels diferents municipis.

5.- Propostes per una millor atenció a les persones

Atenció a les persones

El Consell Comarcal entre les seves competències més importants hi ha la gestió dels serveis socials i tot el que implica d'atenció a les persones amb dificultats.

Una política progressista al Consell faria possible una molt millor resposta a les demandes plantejades, més ràpida, més humana i sobretot més justa.

Avui, malgrat l'esforç de molts professionals, els criteris imposats per la direcció del Consell són molt burocràtics, i porten a un tracte humà amb les famílies més vulnerables, en ocasions, molt poc edificant.

El nostre objectiu és capgirar aquesta situació, atendre a les famílies amb rapidesa i assegurar que sempre totes tenen un mínim garantit per poder viure (habitatge), per poder menjar i si hi ha nens, el material escolar assegurat. Avui això que és tan evident, en molts casos no passa. Cal recórrer massa sovint a les ONG locals, Càritas, la Seu solidària, per resoldre coses bàsiques que hauria de resoldre l'administració.

Per tant el Canvi al Consell suposaria en un àrea tan sensible per garantir la igualtat d'oportunitats a tothom vinguin d'on vinguin, una nova manera d'entendre aquest servei, fugint de la caritat i entenent-lo com un dret bàsic de les persones.

CONSORCI.

Mantenir aquesta figura jurídica, però cal garantir que al municipi de La Seu, per la seva capacitat i tal i com s'havia fet en el passat, la gestió dels serveis socials ha de ser una gestió directa des de l'ajuntament, assegurant una bona coordinació amb el Consorci, d'aquesta manera es podrà donar una resposta més ràpida als problemes plantejats i els recursos propis de La Seu es podran alliberar a favor dels més necessitats d'una manera més eficaç i transparent.

PRIORITATS – CONÈIXER LA SITUACIÓ REAL DE L'ATENCIÓ DES DEL CONSORCI PER:

1. Estructura orgànica, personal..
2. Criteris per avaluar les situacions de risc. Estudi i reforma a on calgui. Protocols actuals, estudi i proposta de reforma per assegurar atenció més ràpid ai justa.
3. INCLUSIÓ – Un valor que ha de presidir totes les actuacions i criteris.
4. ACOMPANYAMENT PER ACONSEGUIR EL MÀXIM D'AUTONOMIA :

A) Optimització recursos humans, prioritzant atenció a les persones per aconseguir:

Atenció necessitats bàsiques

Atencions d'urgència- Com es resolen?

Informació de recursos, de programes..... TRÀMITS.

Un bon acompanyament de cada cas i una bona detecció Proposta de "TUTORS"

Infància:

- Detecció precoç. Coordinació amb els centre educatius de primària per conèixer les fímies amb problemes.
- Prevenció. Educadors de carrer, cal ampliar la plantilla d'aquests professionals.
- Analitzar activitats destinades a infants en risc d'exclusió i **incloure aquests infants en activitats ja en funcionament a La Seu (Casals, escoles municipals...)**
- "Tutoritzar-los " Molt contacte amb els centres educatius. Alerta especial en el pas a l'ESO. Més educadors/es socials. Plans d'atenció individual 0-18
- **Joves en risc.** Veure com apropar-los al món laboral, amb el seguiment dels programes que es destinen a ells des de la Generalitat (PTT....) **El "Tutor" que en feia el seguiment a la infància ha de ser el mateix i no deixar-ho en altres mans.**
- Treball amb les famílies. Potser alguns dels recursos destinats a activitats "excloents" amb els infants, es podrien reconduir a activitats familiars.
- Alerta màxima a temes d'alimentació, material escolar.....
- **Infants que no tenen els grans a casa durant moltes hores per temes de treball...** llavors sí que s'ha de considerar el Centre Obert durant el curs escolar, pensant però en activitats d'inclusió també.

Adults

- Especial atenció a les persones dependents i a la gent gran en risc d'exclusió. Atenció específica: Informació general, aliments, pobresa energètica, atenció mèdica. Potser es podria establir una xarxa de suport per també "tutoritzar-los" amb ajut de veïns, amics.... en situacions molt puntuals, sense que sigui massa ampli.
- Maltractaments. Recursos GENCAT/ CAP/MOSSOS
- Plans d'atenció individual i o familiar
- **SUPORT REAL EN TRÀMITS**, avui és, molt sovint, una declaració de bones intencions, però a la realitat no es concreta en res. (per a prestacions, problemes de salut...)

Immigració i especialment persones sense papers.

Habitatge i pobresa energètica. Pisos socials, ajuts.

Aliments. Casos d'urgència. Banc d'aliments, veure com reconduir el pas a les targetes moneder.

Política d'igualtat. Casa de la Dona, pis d'acollida per resoldre situacions d'emergència quan hi ha maltractaments.

Política de protecció a la infància. Actitud decidida del Consell amb tots els casos que es detecti abusos a menors. Denúncia als jutjats i acompanyament fins al final a totes les famílies afectades. Fins al final vol dir , fins a la sentència ferma de condemna de l'abusador pels tribunals.

- B) ANÀLISI DEL PRESSUPOST DISPONIBLE I DELS RECURSOS HUMANS I PRIORITZAR**
- C) VEURE COM REDUIR O CONCENTRAR EN UNA O DUES PERSONES LES TASQUES MÉS BUROCRÀTIQUES**

Anàlisi i coordinació de recursos que les diferents administracions ja han establert a La Seu: CRAE, Immigració, del CAP, de la GENCAT, HOSPITAL, ONGs,

Si hi ha tutors clars de persones i famílies que ells puguin fer les propostes de necessitats a la coordinadora dels serveis i que se'ls redueixi les tasques administratives i que quan estan de vacances o baixa sempre siguin substituïts amb rapidesa i coordinació.

Polítiques d'igualtat

Aquest és un camp avui poc atès per part del Consell comarcal i on no s'han aprofitat tots els recursos econòmics que es tenien a l'abast per manca d'una bona gestió.

Cal ser pro actiu a promoure la igualtat, el respecte a les identitats de gènere, des de les institucions. També des del Consell.

Coses concretes a impulsar des d'aquest estiu. Transport gratuït des del Passeig de La Seu als pobles de la comarca, els dissabtes de Festa Major. Una manera d'ajudar a garantir la seguretat per a tots i totes, entesa en el sentit més ampli de la paraula.

CONCLUSIONS

- 1- Transparència en la gestió, que ha d'incloure una pàgina web interactiva i participativa que reflecteixi les actuacions que es fan.
- 2- Importància en aquesta legislatura 2023-2027 a promoure el sector primari, sense descuidar els altres, sempre amb el denominador comú de l'arrelament al territori de les empreses i productes que es comercialitzin.
- 3- Prioritat als ajuntament petits, suport tècnic i despolitització.
- 4- Transició ecològica i depuració d'aigües que funcioni.
- 5- Una atenció a les persones des del dret a ser tractat tothom per igual, fugint del fet caritatiu.
- 6- Els valors que han d'inspirar tota la nostra acció de govern són :
Sostenibilitat, economia circular, igualtat d'oportunitats i de gènere, consum responsable, habitatge digne.